

Koncepční úvaha o rozvoji příspěvkové organizace hl. m. Prahy

Domov pro seniory Ďáblice

V dnešní moderní době stáří ztrácí na společenském statusu. Staří lidé mají znalosti, dovednosti a zkušenosti, ale také životní moudrost. Historické funkce rodiny byly založeny na péči o seniory, kteří zároveň předávali své znalosti a své paměti mladším generacím. Do poslední chvíle byli staří lidé pro rodinu užiteční – dělali lehčí práce kolem domácnosti, hlídali malé děti, starali se o drobná zvířata apod. Bohužel moderní funkce rodiny a nastavený společenský systém příliš nevyužívá těchto silných stránek stáří. S odchodem do důchodu, s úmrtím blízké osoby či s odchodem do domovů pro seniory přichází lidé o svůj dosavadní společenský status. Mění se jim ekonomické zajištění, vztahy a s tím související psychika. S narůstajícím věkem se hromadí zdravotní potíže a v důsledku biologických změn se může změnit i jejich chování. Starý člověk si huře zvyká na změny. Z těchto důvodů bychom měli porozumět procesu stárnutí a být schopni poskytovat podporu a způsoby řešení, jak se vyrovnat s problémy i s potenciálem starých lidí.

VIZE

Domov pro seniory Ďáblice p.o. hl. m. Prahy je organizací plně orientovanou na uživatele sociální služby, avšak maximálně podporující jejich nezávislost na této službě. K seniorům je přístupováno tak, že zůstávají zachovány v co nejvyšší míře jejich dosavadní schopnosti, je navazováno na jejich životní zvyky, pracuje se s biografií života každého jedince. Aktivizace seniorů je prováděna na úrovni odpovídající dospělému člověku ve vysokém věku. Vysoce kvalifikovanou péči o seniory zajišťuje odborný a pomocný personál, který se plně orientuje v problematice práce s cílovou skupinou. Domov je organizací dobré praxe, propagující dobré jméno organizace i jeho zřizovatele.

CÍLE

Cíle směřující k naplnění vize je možné rozdělit do třech základních pilířů. V každém z pilířů jsou stanoveny kroky, které povedou k jejich naplnění. Těmito pilíři je:

1) Humanizace sociální služby

- Kultura organizace zaměřená na seniora
  - Být informován o svém zdravotním a sociálním stavu.
  - Být užitečný při práci a zábavě tak dlouho, jak je to jen možné.
  - Být vnímán při jakémkoli zacházení jako dospělý člověk, ne jako dítě.
  - Při vyjádření svých citů být brán vážně.
  - Žít v bezpečném, srozumitelném a předvídatelném prostředí.
  - Mít potěšení z každodenních činností, které dávají životu smysl.
  - Mít možnost chodit pravidelně ven.
  - Pociťovat tělesný kontakt včetně objetí, pohlazení a podržení ruky.
  - Být s lidmi, kteří znají život nemocného, včetně jeho kulturních a náboženských zvyklostí.
  - Být ošetřován osobami, které jsou trénovány v péči o osoby s demencí.
- Individuální přístup k uživatelům
  - Vysoce individualizovaná komplexní služba orientovaná na uživatele s ohledem na jejich specifika (demence, částečná mobilita, imobilita, poruchy chování, deprese ...) a vycházející z biografie každého jedince.
  - Pomoc udržovat a rozvíjet vztahy s prostředím, které senior opustil – účast na akcích v místě bývalého bydliště, interakce s přáteli i rodinou.
  - Zosobnění podmínek a prostředí sociální služby – osobní vybavení, alespoň částečné a výzdoba pokojů předměty z prostředí, odkud senior přichází.

- Práce s životním příběhem seniora – znalosti každodenních činností seniora /práce s metodou AEDL, jejíž smyslem je propojit důležité pečovatelské procesy s přáním a zvyky seniora i s jeho soběstačností; důležité vytvořit konstruktivní spolupráci celého týmu Domova/
- Přizpůsobit náplň života seniora co nejlépe jeho bývalému způsobu života.
- Rozvíjet pocity užitečnosti – nepřebírat povinnosti za uživatele, hledat náplň jeho současného žití.
- V maximální míře zachovávat stávající dovednosti seniora – komplexně propracované sociální a ošetrovatelské plány, individuální plány a plány péče, které respektuje celý tým úseku či Domova.
- Zapojení seniorů do komunitního života (spolupráce se školami, školkami, zájmovými organizacemi v Domově i mimo něj).
- Skupinová práce s uživateli zaměřená podpůrně mentálně, fyzicky i multisenzoricky
  - muzikoterapie (léčba hudbou), důležitý je vzpomínkový efekt např. hudba mládí, i u těžkých forem demence je dlouhodobá paměť zachována,
  - arteterapie (léčba uměním)
    - receptivní, kdy je záměrně vybráno umělecké dílo
    - produktivní, zahrnuje použití konkrétních tvůrčích činností, tj. malba, kresba, koláže, modelování apod.,
  - taneční terapie, uživatel je v daném momentu tady a teď, což podporuje percepční a kognitivní funkce mozku,
  - zooterapie (terapie za pomoci zvířat)
    - pasivní, kdy zvíře má pozitivní efekt již svou pouhou přítomností v určitém prostředí,
    - interaktivní, kdy uživatel pečuje o zvíře stále (rezidentní typ – zvíře přítomné v Domově)
    - projektové – zvíře je v Domově v různých časových délkách a pravidelnosti (návštěvní typ),
    - canisterapie (terapie za pomoci psů)
  - rezoluční terapie (způsob komunikace s uživatelem, který není schopen se orientovat - rezoluce předpokládá, že cokoli řekne uživatel „TEĎ, je pro něj realitou a nemá smysl se snažit něco změnit“)
  - koncept Bazální stimulace
  - reminiscenční terapie (vzpomínkový kufřík)
  - vzdělávací besedy
  - prodejní výstavy
  - pravidelná cvičení a metody otužování pro podporu udržení fyzické kondice
  - biblioterapie
  - Snoezelen - MSE
- Ošetrovatelská péče
  - Sestavení komplexních ošetrovatelských plánů uživatelů a pracování se všemi jeho pěti fázemi (posouzení, diagnostika, plánování, realizace, vyhodnocení)
  - Kvalitní plánování péče k uspokojení potřeb uživatelů.
  - Návaznost péče a účast uživatelů na péči.
  - Práce s prevencí (činnosti zaměřené na podporu imunity a zdraví seniorů).
  - Rehabilitace, fyzioterapie seniorů – optimalizace zdravotního stavu a fyzické kondice.
- Prvky paliativní a duchovní péče
  - Zaměřit pozornost na důstojné odcházení a zmírnění utrpení umírajících seniorů.
  - Vytvořit podmínky pro smíření umírajícího s osudem, s blízkými, s Bohem.

- Normalizace truchlení
  - Nastavení pravidel v tématicke umírání, smrti a truchlení.
  - Projevy úcty k zemřelému – parte, úprava lůžka, ošacení pracovníků úseku, vzpomínkové setkání za zemřelého.

2) Zvyšování kvalifikace zaměstnanců

Pracovníci se v průběhu zaučování a vzdělávání učí jednat a vnímat starého člověka v jeho celistvosti, soustředit se na jeho potřeby, zdroje, soběstačnost i rizika. Rozpoznávat aktuální potřeby, stejně tak podporovat jeho samostatnost a důležitost.

- Vytvoření systému zapracování nových pracovníků.
- Nastavení systému ročních hodnocení pracovníků.
- Nastavení vzdělávacího plánu organizace a jeho realizace.
- Nastavení osobních rozvojových plánů zaměstnanců vycházející z oblastí potřebných k jejich profesnímu rozvoji.
- Podpora psychohygieny pracovníků.
- Pravidelné tématické vzdělávání zaměstnanců zaměřené na získávání odborných vědomostí a praktických dovedností odpovídající cílové skupině Domova.
- Supervizní podpora odborníka – kazuistická, psychicky podpůrná, organizačně procesní.

3) Zvyšování statusu organizace

- Efektivní nakládání s majetkem.
- Dodržování rozpočtové kázně.
- Udržování hodnoty majetku – včasné a efektivní opravy, investice.
- Zefektivnění organizační struktury.
- Zefektivnění vykazování ošetrovatelských úkonů.
- Mapování pracovního klimatu a kultury organizace.
- Zjišťování spokojenosti seniorů, zaměstnanců a rodinných příslušníků.
- Navázání spolupráce se studenty, stážisty a dobrovolníky.
- Navázání spolupráce s komunitou, společností směřující k návratu uznání společensky významného statusu stáří jako symbolu předávání zkušeností, znalostí.

ZÁVĚR

Ze zkušeností mohu konstatovat, že pobytové služby bývají velice často orientované na kvalitu prostředí. Důležité je uvědomit si, co vlastně pro každého z nás dělá domov domovem. Jsou to vazby, vztahy, zvyky, bezpečí, ritualizace určitých denních částí, který má každý z nás individuální. Spokojenost uživatelů Domova je především o kvalitě, přístupu, morálních a lidských vlastnostech, které by měly být všudypřítomné. Z toho důvodu jsem v předkládaném materiálu věnovala největší část hlavně této oblasti.

PROHLÁŠENÍ

Souhlasím se zveřejněním této koncepční úvahy o rozvoji příspěvkové organizace hl. m. Prahy Domov pro seniory Ďáblice.

Mgr. Jana Kuglerová

